

Czarnków, dnia 17.06.2020 r.

OS.0003.1.2020.AG

Pan Zbigniew Maćkowiak
Wiceprzewodniczący
Rady Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego

Odpowiedź dot. interpelacji/zapytania Radnego o treści: „Realizacja POKZA (Program Oczyszczania Kraju z Azbestu), w jakim miejscu jesteście (powiat)”.

W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie programu wieloletniego pn. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, będącego kontynuacją przyjętego przez Radę Ministrów 14 maja 2002 r. „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”.

W programie tym, przedstawiono m.in. obowiązki w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest. Odpowiedzialnym za ich usunięcie z terenu nieruchomości jest jej właściciel/użytkownik wieczysty/zarządca nieruchomości. Część istotnych zadań przypisano również jednostkom samorządu terytorialnego (*przyjęto je uchwałą Rady Ministrów, nie są więc dla samorządów lokalnych obowiązkowe*).

Jednostki samorządu terytorialnego zobowiązane zostały do udzielania wszelkiej pomocy, w tym m.in. do organizowania usuwania tych wyrobów oraz inspirowania właściwej postawy mieszkańców.

Mając powyższe na uwadze oraz fakt, iż Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu ogłosił nabór wniosków na pozyskanie środków na ten cel skierowany tylko do jednostek samorządu terytorialnego stopnia powiatowego (wyłączając Gminy), Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki przy współpracy z Gminami rozpoczął realizację przedsięwzięcia polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbestu.

Realizację przedsięwzięcia pn.: „Likwidacja wyrobów zawierających azbest z budynków mieszkalnych, inwentarskich i gospodarczych na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego” rozpoczęto w roku 2009 po wcześniejszym opracowaniu „**Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego**”, stanowiącego podstawę realizacji tego przedsięwzięcia.

Realizując ww. przedsięwzięcie w poszczególnych latach 2009 – 2018 (z wyjątkiem roku 2010 i 2012) z terenu powiatu czarnkowsko - trzcianeckiego usunięto i unieszkodliwiono 2 422 875 kg azbestu (2 423 Mg).

Niniejsze przedsięwzięcie realizowane było przez powiat przy udziale środków WFOŚiGW w Poznaniu/NWOŚiGW w Warszawie jak i środków gminnych.

Tabela 1. Ilości usuniętego azbestu wraz z poniesionymi kosztami

Rok	Ilość azbestu w kg	Łączne koszty w zł
2009	83 835	50 829,75
2011	150 436	72 017,06
2013	312 235	121 511,50
2014	244 417	99 803,10
2015	341 880	121 779,72
2016	383 670	132 541,92
2017	353 653	110 816,27
2018	552 749	174 975,59
Razem	2 422 875	884 274,91

Od początku realizacji niniejszego przedsięwzięcia największy udział w partycypacji kosztów ponosił WFOŚiGW w Poznaniu (w latach 2009 r. i 2011 r. w wysokości 50 %, w roku 2013 r. - 83 %, w roku 2014 – 92 %, w roku 2015 r. - 86 %, w roku 2016 – 45 %, w roku 2017 – 76 %, w roku 2018 – 69 %).

Na początku w latach 2009 i 2011 wnioskodawca (właściciel nieruchomości na której znajdował się azbest) ponosił część kosztów za usunięcie azbestu (tj. różnicę wynikającą z ceny za usługę a przyznanym dofinansowaniem za usunięcie kg azbestu). Od 2013 r. dofinansowanie z WFOŚiGW, budżetu powiatu i poszczególnych Gmin wynosiło już 100% (wnioskodawca nie ponosił żadnych już kosztów związanych z usunięciem azbestu).

Prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest (tj. demontaż lub odbiór wyrobów zawierających azbest wraz z transportem na wybrane składowiska odpadów niebezpiecznych) realizowały następujące firmy wybierane co roku w drodze przetargu nieograniczonego:

- P.P.H.U. „EKO – MIX”, ul. Grabiszyńska 163, 50-950 Wrocław
(firma realizowała usuwanie azbestu w : 2009 r. i 2011 r.)
- ECO POL, ul. Dworcowa 9, 86-120 Pruszcz
(firma realizowała usuwanie azbestu w 2013 r. i 2014 r.)
- Mazowieckie Przedsiębiorstwo Ekologiczne Danuta Hofman, ul. Arkuszowa 65/43, 01-934 Warszawa (firma realizowała usuwanie azbestu w roku 2014 r.)
- Eko 24 Barbara Plewko, ul. Królowej Jadwigi 1, 74-400 Dębno
(firma realizowała usuwanie azbestu w latach 2015-2018)

Zebrany azbest utylizowany był na następujących składowiskach (każda firma miała swoją umowę z wybranym składowiskiem):

- Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. ul. Teatralna 49, 66-400 Gorzów Wlkp.
- Środowisko i Innowacje Sp. z o.o. Dobrów 8, 28-142 Tuczępy
- BSC „EKOPAL” Sp.j. ul. Smolańska 3, Szczecin
- składowisko w miejscowości Dalsze 36, 74-300 Myślibórz
- Zakład Utylizacji Odpadów w Koninie
- składowisko w miejscowości Małociechowo, 86-120 Pruszcz

Ilości wyrobów zawierających azbest, które znajdują się na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego w zależności od źródła danych są różne.

Najbardziej wiarygodne winny być dane znajdujące się w Bazie Azbestowej. Baza Azbestowa jest prowadzona przez Ministerstwo Rozwoju. Stanowi jedno z narzędzi monitorowania realizacji zadań wynikających z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, służy do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest. Wprowadzanie i aktualizowanie danych w Bazie Azbestowej jest obowiązkiem każdego wójta, burmistrza i prezydenta miasta, a także marszałka województwa. Dane wprowadzane do Bazy Azbestowej pochodzą od właścicieli i użytkowników nieruchomości, na których są wykorzystywane wyroby zawierające azbest.

Na stronie internetowej Bazy Azbestowej (pod adresem <https://www.bazaazbestowa.gov.pl/pl/>) znajdują się również inne cenne informacje dla wszystkich zainteresowanych tematyką bezpiecznego wycofywania z użytkowania wyrobów azbestowych takie jak:

- baza firm zajmujących się usuwaniem wyrobów azbestowych czyli tzw. eternitu,
- lista składowisk odpadów azbestowych,
- wykaz lokalnych i regionalnych programów usuwania azbestu,
- a także dane statystyczne (aktualne dane ilościowe: zinwentaryzowane i unieszkodliwione wyroby zawierające azbest) oraz wykres aktywności gmin.

Biorąc pod uwagę dane umieszczone w bazie azbestowej - na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego: znajduje się 12 648 582 kg wyrobów zawierających azbest, unieszkodliwiono 1 827 297 kg, a tym samym do unieszkodliwienia pozostało 10 821 284 kg wyrobów.

Tabela 2. Ilości wyrobów zawierających azbest wg Gmin w kg

Gmina	Ilości zinwentaryzowane	Ilości unieszkodliwione	Ilości pozostałe do unieszkodliwienia
Miasto Czarnków	209 856	122 961	86 895
Czarnków	2 855 375	418 253	2 437 122
Trzcianka	1 362 151	184 850	1 177 301
Wieleń	2 205 505	337 994	1 867 512
Krzyż Wlkp.	635 332	213 762	421 569
Lubasz	2 018 924	257 719	1 761 205
Połajewo	1 949 569	102 239	1 847 330
Drawsko	1 411 869	189 520	1 222 349
razem w powiecie	12 648 582	1 827 297	10 821 284

Natomiast według „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego” na terenie powiatu: znajduje się 9 912 871 kg wyrobów zawierających azbest (*dane pozyskane metodą ankietyzacji w roku 2009 podczas opracowywania ww. Programu*).

Mając na uwadze to, iż przy realizacji programu przez Powiat do tej pory usunięto i unieszkodliwiono 2 422 875 kg wyrobów zawierających azbest, założyć można, iż do zutylizowania pozostało jeszcze 7 489 996 kg tych wyrobów.

Powiat realizował ww. przedsięwzięcie do 2018 r., nawet wówczas gdy WFOŚiGW w Poznaniu umożliwiał również Gminom pozyskiwanie środków na ten cel. Dopiero w 2019 r. z uwagi na znacznie korzystniejszą ofertę Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu skierowaną do Gmin, Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki zrezygnował z kontynuowania finansowania zadania pn: „Likwidacja wyrobów zawierających azbest z budynków mieszkalnych, inwentarskich i gospodarczych na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego”.

Wojewódzki Fundusz w dniu 17 lipca 2019r. ogłosił nabór wniosków w ramach programu pn.: „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”, który skierowany był do jednostek samorządu terytorialnego stopnia gminnego, powiatowego i związków międzygminnych, jednak zgodnie z § 3 pkt 1 regulaminu kwota pomocy finansowej uzależniona była od wartości wskaźnika dochodów podatkowych gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca (G) i mogła wynosić odpowiednio:

- do 100% Kosztów kwalifikowanych dla gmin o wartości wskaźnika G określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku nie większej niż 1500,
- do 70% Kosztów kwalifikowanych dla gmin o wartości wskaźnika G określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku w przedziale pomiędzy 1500 do 2000,
- 40% Kosztów kwalifikowanych dla gmin o wartości wskaźnika G określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku powyżej 2000.

Fakt, iż dla określenia poziomu kwalifikowalności kosztów przedsięwzięć realizowanych przez powiaty brano pod uwagę była najwyższa wartość wskaźnika G spośród gmin w powiecie (dla Miasta Czarnków 2081,43) powodował, że w przypadku składania wniosku przez Powiat, dofinansowanie na realizację zadania dot. usuwania azbestu wynosiłoby wyłącznie 40%, a nie jak w latach ubiegłych 100% kosztów kwalifikowanych.

Występując indywidualnie z wnioskiem do Funduszu, każda z Gmin (z wyjątkiem Miasta Czarnków) mogła skorzystać ze znacznie większego dofinansowania na usuwanie azbestu tj. do 100%. Uzyskując większą ilość środków na realizację programu usuwania azbestu, osiągnięty zostaje większy efekt ekologiczny w postaci unieszkodliwionego azbestu.

W związku ze złożonym przez Pana zapytaniem na temat realizacji programu usuwania azbestu na terenie powiatu zwrócono się do Gmin powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego z prośbą o udzielenie informacji czy Gminy realizowały w 2019 roku przedsięwzięcie polegające na usuwaniu azbestu, czy realizują w b.r. i czy planują w przyszłości podjąć się tego zadania.

Jak wynika z informacji udzielonych przez poszczególne Gminy w 2019 r. żadna z gmin nie realizowała niniejszego przedsięwzięcia. W 2020 r. pięć gmin tj. Gmina Lubasz, Gmina Czarnków, Gmina Drawsko, Gmina Trzcianka i Gmina Wieleń planuje realizować zadanie (pod warunkiem uzyskania dotacji z WFOŚiGW w Poznaniu). Ponadto część Gmin deklaruje, iż następnym latach przy wsparciu ze źródeł zewnętrznych oraz w miarę własnych możliwości podejmie się realizacji ww. programu, pozostała część nie podjęła jeszcze decyzji na temat realizacji ww. zadania.

Naczelnik
Wydziału Ochrony Środowiska
Rolnictwa i Leśnictwa
/-/mgr inż.. Karolina Mazurkiewicz